

13.08.2019

Asia/4

§ 231

Talousarvioehdotus vuodeksi 2020 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2020–2022

HEL 2019-003760 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle liitteenä olevan vuoden 2020 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2020–2022 taloussuunnitelmaehdotuksen A-osaan ja C-osaan sisältyvine perustelui-
neen ja tavoitteineen.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 18.6.2019 merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen antamat vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2020–2022 laatimiso-
hjeet. Lisäksi lautakunta päätti hyväksyä esittelijän selvityksen talousarvioehdotuksen valmisteluajataulusta ja -periaatteista.

Samalla lautakunta totesi, että koska kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokrat kasvavat merkittävästi, tulee lautakunnan mielestä tämä huomioida vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamissa tarpeellisina kokonaismenolisäyksinä.

Talousarvioehdotuksen laatimisen perustana ovat olleet kaupunginhallituksen antamat laatimiso-
hjeet sekä ohjeiden mukaisesti kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia vuosille 2017–2021. Asiakas-

määrien ennakkoinnin pohjana on käytetty uutta kesäkuussa valmistunutta väestöennustetta.

Käyttötalous

Laatimisohejeissa ei ole annettu edellisistä vuosista poiketen toimialakohtaisia budjettiraameja. Ohjeissa on määritelty ainoastaan kaupungin käyttötalousmenojen enimmäiskasvu, joka on laskettu kaupunkistrategian tuottavuustavoitteen mukaisesti. Menot saavat kasvaa enintään väestönkasvun ja hintatason nousun verran vähennettynä 0,5 % tuottavuustavoitteella.

Näin laskien sallittu enimmäiskasvu on ohjeiden mukaan nykyisillä tiedoilla 3,47 % verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Ohjeissa on todettu, että kaupunkistrategian mukaisesti toimintamenojen kasvua kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia. Kasvatuksen ja koulutuksen palvelut kuuluvat näihin palveluihin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotus kasvaa 3,8 % verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Esitys ylittää kaupungin menojen keskimääräisen kasvuvaramenon johtuen kaupunkistrategian edellyttämästä palvelutason parantamisesta (1,7 miljoonaa euroa) sekä ulkoisen rahoituksen hankkeista (2,1 miljoonaa euroa). Nämä lisäävät kokonaismenoja arviolta 3,8 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Tuloarvio kasvaa vuoteen 2019 verrattuna noin 1,7 miljoonaa euroa eli noin 3,0 %

(1 000 euroa)	TA 2019	TAE 2020	Muutos	
			euroa	%
Tulot	57 456	59 179	1 723	3,0 %
Menot	1 193 425	1 238 614	45 189	3,8 %
Toimintakate	1 135 969	1 179 435	43 466	3,8 %

Investoinnit

Investointimäärärahat sisältävät määrärahat irtaimen omaisuuden hankintoihin eli varhaiskasvatuksen yksiköiden sekä koulujen ja oppilaitosten varustamiseen ja tietotekniikkahankintoihin. Kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannusmäärärahat eivät ole toimialan budjetissa.

Esitys on laadittu toimialan talousarvioon 2019 ohjeellisesti sisältyneen vuoden 2020 taloussuunnitelman raameihin.

Muutos

(1 000 euroa) TA 2019	TAE 2020	euroa	%
ICT 19 075	17 075	- 2 000	- 10,5 %
Muut 8 000	10 060	+ 2 060	+ 25,8 %
Yhteensä 27 075	27 135	60	+ 0,2 %

Määrärahoista runsaat 17 miljoonaa on varattu esityksessä ICT-hankintoihin ja 10 miljoonaa tilojen muuhun varustamiseen ja kalustamiseen. Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaatio-ohjelman osuus ICT-hankinnoista on noin 12 miljoonaa euroa.

Tietohallinnon tietojärjestelmäkehityksessä näkyy suuntaus toimintojen ylläpidon ostamiseen palveluina investointien sijasta. Lisenssien ja ylläpitopalvelun hankinta tarkoittaa merkittävää lisämäärärahan tarvetta käyttötalouteen ja investointitarpeen vähenemistä asteittain. Tämä näkyy talousarvioehdotuksessa ICT-määrärahatarpeen vähenemisenä.

Sunnittelukauden 2020-2022 strategiset painotukset ja vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginhallituksen antamien laatimisohjoiden mukaisesti talousarvioehdotuksen valmistelun lähtökohtana on ollut kaupunkistrategia vuosille 2017–2021. Kuvaus siitä, miten toimialan talousarvioehdotus toteuttaa kaupunkistrategiaa on osana talousarvioehdotuksen perusteita.

Laatimisohjoiden mukaan sitovien toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua strategiaan. Toimialojen tulee sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita asettaessaan kiinnittää huomiota siihen, että tavoitteet ovat toimialatasoisesti merkitseviä ja antavat riittävän kuvan toimialan toiminnasta. Tavoitteiden tulee olla toteutettavissa esitetyillä määrärahoilla ja tavoitteiden mittaamisen tulee olla selkeää.

Toimialan talousarvioehdotuksessa on kaksi sitovaa toiminnallista tavoitetta:

- Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella
- Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Kummallekin tavoitteelle on määriteltävä selkeästi mitattavissa olevat mittarit.

Lisäksi ehdotukseen sisältyy kaksi muiden toimialojen kanssa yhteistä tavoitetta

- sosiaali- ja terveystoimialan kanssa lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy

- kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa alueiden elinvoimaisuuden ja kaupunkirakenteen toiminnallisuuden edistäminen

Palvelujen kysynnän ja toimintaympäristön muutokset

Kaupungin itse tuottamien palveluiden asiakasmäärä kasvaa hieman, noin 400 lapsella ja nuorella vuoden 2019 talousarvioon verrattuna.

Talousarvioehdotuksen valmistelussa on käytetty uutta, kesäkuussa 2019 saatua kaupungin väestöennustetta. Edelliseen ennusteeseen verrattuna oleellisia muutoksia on tapahtunut 1–6-vuotiaiden ennusteessa. Ennusteen mukaan väestönkasvu näissä ikäryhmissä kääntyy laskuun. Lisäksi talousarvioehdotuksessa on huomioitu se, että varhaiskasvatuksen asiakasmäärä jäi vuonna 2018 alle talousarvion ja tulee jäämään talousarviosta ennusteiden mukaan myös vuonna 2019. Nämä tekijät huomioiden varhaiskasvatuspalvelujen kokonaiskysyntä on arvioitu vuoden 2020 talousarvioehdotuksessa alhaisemmaksi kuin vuoden 2019 talousarviossa. Ennakoitu kokonaiskysyntä on noin 1 500 lasta vähemmän kuin vuoden 2019 talousarviossa. Kaupungin päiväkotien lapsimäärä ennakoidaan vajaan 700 lasta pienemmäksi kuin vuoden 2019 talousarviossa. Myös esiopetuksen lapsimäärän ennakoidaan laskevan hieman vuoden 2019 talousarviossa ennakoidusta määrästä.

Perusopetuksessa asiakasmäärän ennakoidaan edelleen kasvavan vajaan 1 000 oppilaalla eli noin 2,2 % verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Lukiokoulutuksen asiakasmäärän ennakoidaan kasvavan noin 200 opiskelijalla eli noin 2,3 %.

Ammatillisen koulutuksen asiakasmääränä on käytetty perusjärjestämisluvan opiskelijavuosia, kuten vuoden 2019 talousarviossakin. Vuodeksi 2019 Helsinki sai järjestämislupaansa 1 029 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen ja rahoituksen. On todennäköistä, että opetus ja kulttuuriministeriö myöntää vastaavaan suuruiseen harkinnanvaraisen lisäyksen Stadin ammatti- ja aikuisopistolle myös vuonna 2020.

Koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennakoidaan kasvavan voimakkaasti.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden osuus kokonaisasiakasmäärästä säilynee lähes nykyisellä tasollaan, mutta kokonaismäärä kasvaa erityisesti perusopetuksen oppilasmäärän kasvun myötä. Maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden määrä kasvaa suhteellisestikin.

Keskeisiä toimintaympäristön muutoksia ovat:

- Oppimisen ja opetuksen muutokset
- Alueellinen ja sosioekonominen eriytymiskehitys
- Maahanmuutto
- Työllisyyskehitys
- Lainsäädännön muutokset sekä
- Hallitusohjelma

Näiden muutosten vaikutuksia toimialaan on arvioitu talousarvioehdotuksen perusteluissa.

Lisäkustannukset, joihin ehdotuksessa on varauduttu

Asiakasmäärien muutokset

Kaupungin itse tuottamien palveluiden kokonaisasiakasmäärä kasvaa noin 400 lapsella ja nuorella. Asiakasmäärän muutoksista johtuviin suoriin lisäkustannuksiin eli henkilöstömenoihin sekä palveluihin ja tarvikkeiden hankintaan on varattu lisäresursseja kokonaisuudessaan 3,4 miljoonaa euroa.

Tilavuokrien kasvu

Uusista tiloista ja tilojen perusparannuksista johtuviin lisävuokriin on varauduttu kaupunkiympäristön toimialan antaman arvion mukaisesti noin 16,5 miljoonalla eurolla.

Vuokramenot kasvavat vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna 7,3 % eli suhteellisesti lähes kaksi kertaa enemmän kuin toimialan muut menot vähentäen muihin menoihin käytettäväksi jääviä määrärahoja noin 7,8 miljoonalla eurolla. Vuokrien osuus toimialan kokonaismenosta kasvaa 19,1 prosentista 19,8 prosenttiin vuonna 2020.

Hintatason nousu

Hintatason nousuun on varauduttu esityksessä 2,25 % keskimääräisellä kasvuarviolla. Taso on ohjeistettu kaupunginkansliasta. Hintatason noususta johtuen toimialan kokonaismenot kasvavat 27,7 miljoonalla eurolla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Talousarvioehdotuksessa on varattu määrärahoja kaupunkistrategian toteuttamiseen kaikkiaan 16 miljoonaa euroa. Tämä on noin 1,7 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2019 talousarviossa. Menoja lisää kieltenopetuksen tarjonnan asteittainen lisääminen.

Toisten asteen maksuttomuuden edistäminen

Talousarvioehdotukseen on varattu 2 miljoonaa euroa toisen asteen maksuttomuuden edistämiseen. Summa on sama kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Ulkoisen rahoituksen hankkeet

Talousarvioehdotukseen on varauduttu ulkoisen rahoituksen hankkeisiin, joista on ollut päätös olemassa raamin antamishetkellä. Kokonaisvaraus on 2,1 miljoonaa euroa.

Muut lisäkustannuksia aiheuttavat tekijät

Toimialan henkilöstömäärä kasvaa maltillisesti johtuen asiakasmäärän vähäisestä muutoksesta. Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi henkilöstömenoja kasvattavat kuitenkin palkkojen sopimuskorotukset.

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu henkilöstömäärän kasvusta johtuviin lisäkustannuksiin (työterveyshuolto, palkanlaskenta). Lisäksi määrärahoihin on tehty 1 % varaus palkkasummasta kertapalkkioiden maksamiseen. Laatumisohjeiden mukaisesti tulospalkkioihin ei ole tehty varausta.

Määrärahoja on myös varattu varhaiskasvatustalouden muutoksesta johtuvaan henkilöstörakenteen muutokseen sekä johtamisjärjestelmän uudistamiseen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sekä maahanmuuttajille suunnatun Kotiva-toiminnan jatkamiseen.

Määrärahoissa on huomioitu käyttäjäpalvelumaksujen kasvu ja tilojen kulunvalvonnan lisäämistarpeet sekä tietoliikenneverkon ylläpitomutokset kaupunginkanslian antaman ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi määrärahoja on varattu toimialan asiakastietojärjestelmän uudistamiseen, oppimisalustoihin ja oppimateriaaleihin liittyviin kehittämishankkeisiin.

Kaiken kaikkiaan edellä lueteltuihin muutoksiin on varauduttu noin 11 miljoonalla eurolla.

Tuottavuutta parannetaan kaupunkistrategian tuottavuustavoitteen mukaisesti

Esitys on tehty strategiarahoituksen lisäystä (1,7 miljoonaa euroa) ja ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavia hankkeita (2,1 miljoonaa euroa) lukuun ottamatta kaupunkistrategian tuottavuustavoitteen sallimaan menoraamiin. Näin ollen siinä on huomioitu kaupungin tuottavuustavoite. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla 0,5 % tuottavuustavoite tarkoittaa noin 6 miljoonan euron vähennystä ilman tuottavuustavoitetta ennakoidusta menotasosta.

13.08.2019

Asia/4

Digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen jatkuu

Investointimäärärahoista on varattu 12,2 miljoonaa euroa toimialan digitalisaatio-ohjelman jatkamiseen.

Lisäkustannukset, joihin ehdotuksessa ei ole varauduttu

Toimialalla on tunnistettu lisäresurssitarpeita, joihin talousarvioehdotuksessa ei ole pystytty varautumaan tuottavuustavoitteen asettaman raamin puitteissa.

Tarpeet liittyvät työehtosopimusten muutoksiin (varhaiskasvatuksen opettajien suunnitteluajan pidennys ja palkkojen epäpätevyystarkistukset), kaupunkistrategian toteuttamisen nopeuttamiseen, kasvatuksen ja opetuksen sekä oppimisen tuen ja ohjauksen kehittämiseen. Erittely tunnistetuista lisäresurssitarpeista on talousarvioehdotuksen B-osassa.

Talousarvioesityksen vaikutusarviointi

Talousarvioesityksen A-osan perusteluihin sisältyy talousarvion vaikutusarviointi.

Talousarvioehdotuksen rakenne

Esityslistan liitteenä oleva talousarvioehdotus muodostuu A-, B- ja C-osat, joista A-osa on laatimisohejden mukainen ehdotus kaupungin talousarviokirjassa esitettäväksi toimialan perusteluteksteiksi. B-osa sisältää talousarvioehdotuksen tarkemmat perustelut. B-osaa ei sisällytetä varsinaiseen talousarvioehdotukseen. C-osa sisältää investointien talousarvioehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Kasko tae 2020 ja tse 2020-2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano